

Gruvförrättning

För gruvverksamhet samt prospektering och brytning av mineral i Finland behövs myndigheternas tillstånd. När tillstånd beviljas för gruvverksamhet krävs en gruvförrättning där man bland annat beslutar om besittningstagande och ersättningar.

Vad görs i förrättningen?

Vid gruvförrättningen inlöses nyttjande- eller äganderätten till området av markägaren och ersättningen för detta bestäms. Ersättning bestäms också om fastigheten orsakas olägenhet eller skada på grund av inlösningsen.

Vid gruvförrättningen regleras även vid behov områdets enskilda vägar så att de kan användas så ändamålsenligt som möjligt efter att gruvområdet tagits i bruk.

Vid gruvförrättningen kan även ägoregleringar göras. Gruvområdet kan splittra ägorna i delar. Dessa olägenheter kan ofta minskas genom ägobyten eller ägoöverföringar.

Hur blir förrättningen anhängig?

En gruvförrättning inleds i regel automatiskt när det gruvtillstånd eller gruvområdesinlösningsstillstånd som den som bedriver gruvverksamhet ansökt om har beviljats. Gruvtillstånd beviljas av Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes) och gruvområdesinlösningsstillstånd av statsrådet.

Även en sakägare, såsom markägaren, kan i vissa situationer ansöka om gruvförrättning. Gruvförrättning på ansökan av sakägarna kan göras till exempel om ersättningen på grund av inlösen kan bestämmas först efter att den egentliga gruvbrytningen avslutats och man inte kan komma överens om ersättningen.

Du kan ansöka om förrättning i Lantmäteriverkets e-tjänst på www.maanmittauslaitos.fi/sv/e-tjanster. Börja med att välja registerenhet och vilken förrättning du söker, fyll i ansökan och lägg till eventuella bilagor i ansökan. Du kan även ansöka om förrättning på en ansökningsblankett ifall du inte har möjlighet att använda e-tjänsten. Blanketten hittar du på www.maanmittauslaitos.fi/sv.

Vilka är sakägare?

Sakägare i gruvförrättning är alltid den som bedriver gruvverksamheten samt de markägare från vilka egendom löses in. Ofta är även rågrannar och delägare i enskilda vägar på området sakägare.

Måste jag betala eller får jag ersättning?

Den som bedriver gruvverksamhet är skyldig att betala ersättning till en sådan markägare från vilken det inlöses egendom eller vars fastighet utsätts för olägenhet eller skada på grund av gruvverksamheten.

Ersättningens storlek bestäms så att den täcker de förluster, olägenheter och skador som inlösningsen medför i sin helhet. Ersättning betalas till den som vid den tidpunkt som ersättningen bestäms äger den fastighet som ersättningen gäller.

Förutsätter förrättningen åtgärder från min sida?

I stort sett alla ersättningar bestäms även om sakägaren inte deltagit i förrättningsorganen och inte yrkat på ersättningar. Det rekommenderas dock att sakägarna för inlösningskommissionen lägger fram sin egen uppfattning om sina förluster och speciellt om de olägenheter och skador som gruvområdet medför.

I vissa fall är dock ersättningsyrkande från sakägaren obligatoriskt. Ersättning ska yrkas särskilt till exempel när man vill att ersättning ska betalas till en fastighet utanför gruvområdet. Även ersättning för kostnader för intressebevakning kan endast bestämmas med yrkande som grund.

Vem fattar besluten?

Vid en gruvförrättning fattas besluten av en inlösningskommission som består av en förrättningsingenjör förordnad av Lantmäteriverket och två gode män valda av kommunfullmäktige.

Ärenden som hör till gruvförrättningen behandlas i ett eller flera förrättningsorganen.

Kan besluten överklagas?

Ändring i förrättningen och de beslut som fattats kan sökas hos jorddomstolen. Förrättningsingenjören förklarar förfarandet vid ändringssökande.

Vem betalar kostnaderna för gruvförrättningen?

Kostnaderna för gruvförrättning betalas alltid av den som bedriver gruvverksamheten, även då det är frågan om en förrättning som görs på grund av en annan sakägares (t.ex. markägare) ansökan. Bara i det fall att ansökan om förrättning har lämnats uppenbart utan grund kan den som ansöker om förrättningen bli tvungen att betala förrättningskostnaderna helt eller delvis.

Efter avslutande av förrättning

Utdrag ur förrättningshandlingarna skickas till de fastighetsägare vars fastigheter har varit föremål för förrättningen. Handlingarna skickas elektroniskt via tjänsten Suomi.fi om fastighetsägaren har tagit tjänsten i bruk.

Handlingarna arkiveras varaktigt i ett elektroniskt arkiv och förrättningen antecknas i fastighetsregistret.

Mera information www.lantmateriverket.fi

Vi utför lantmäteriförrättningar, upprätthåller uppgifter om fastigheter, producerar kartmaterial, sörjer för lagfarter och inteckningar, utvecklar informations- och datasystem samt främjar forskning inom och användning av geografisk information.